

Møteinnkalling S4-2023. Politisk styringsgruppe for Haugalandspakken

Møtested: Breidablikkgården, Kirkegata 130 Haugesund. Møtet streames for tilhørere

Møtetidspunkt: 23. november 2023, kl 09-12

Saksliste:

1. Godkjenning av agenda
2. Godkjenning av møtereferat S3-2023
3. Orientering/innføring i Haugalandspakken
4. Statusgjennomgang prosjekter i Haugalandspakken
5. Undergang Rophus
6. Møtekalender 2024
Eventuelt

Vedlegg:

- Utkast til møtereferat S3-2023

Sak 1: Godkjenning av agenda

Forslag til konklusjon: Sakslisten godkjennes

Sak 2: Godkjenning av møtereferat S3-2023

Utkast til referat fra forrige styringsgruppemøte legges ved møteinnkallingen.

Forslag til konklusjon: Saken tas til orientering.

Sak 3: Orientering/innføring i Haugalandspakken

Sekretariatet ønsker å gi den nye styringsgruppen en innledende og overordnet innføring i Haugalandspakken, herunder historikk, gjennomgang av dagens prosjektportefølje, gjenstående inntektssituasjon, de største usikkerhetsfaktorene i pakken osv.

Prosjektporteføljen i Haugalandspakken er vist i tabellen under. Porteføljen er delt i en låst portefølje og en buffer, hvor styringsmekanismen er at den låste porteføljen skal etableres først og bufferen skal etableres dersom det er økonomisk rom for det etter at den låste porteføljen er etablert. Prosjektene er i tillegg prioritert fra 1-4 ut fra historiske forhold. Tallene i tabellen viser gjenværende prosjektrammer pr prosjekt pr 1.1.23. Tabellen vil bli gjennomgått i detalj i møtet.

Prioritet	Prosjekt	Bompenger/ fylkesmidler	Statlige midler	SUM	
1	Avsluttede prosjekter og riving av bomstasjoner	17		17	Låst portefølje (1.217 mill)
1	Kollektiv, busstopp og sykkelkur	15		15	
1	E134 Tveit-Gjerde	109	59	168	
1	Fv47 Karmsundsgata	273		273	
1	Fv547 Åkra sør-Veakrossen, tiltak eksisterende veg og internvegnett	114		114	
1	Flotmyr-Stemmen (planleggingsmidler)	3		3	
1	E39 Gismarvik-Aksdal	74	52	127	
1	Fv47 Fagerheim-Førland	182		182	
1	Fv47 Rophus	39		39	
1	E134 Frakkagjerdkrysset (planleggingsmidler)	4		4	
1	Fv923 Salhusveien (prosjektering og grunnerverv)	34		34	
2	Fv923 Salhusveien (investeringsmidler i Haugesund kommune)	137		137	
2	E134 Mørkeli-Gjerde	106		106	
3	Fv47 Kryssutbedring og trafiksikkerhetstiltak i Sveio kommune	32		32	Buffer (193 mill)
3	Fv4762 Føresvikveien	32		32	
3	E134 Frakkagjerdkrysset (investeringsmidler)	53		53	
3	E134 Ølen-Tveit	21		21	
4	Fv47 Valhall bro	32		32	
4	E134 Etappe 2 av fortau i Etne sentrum	2		2	
4	Foreløpig ufordelt	22		22	
	SUM	1.298	112	1.410	

Tabell 1: Prosjektportefølje i Haugalandspakken pr 1.1.23 (23-kr). Tabellen viser gjenværende prosjektrammer pr prosjekt

Forslag til konklusjon: Saken tas til orientering.

Sak 4: Statusgjennomgang av prosjektene i pakken

Statens vegvesen og Rogaland fylkeskommune orienterer om status på henholdsvis riks- og fylkesvegprosjektene i Haugalandspakken

Forslag til konklusjon: Saken tas til orientering.

Sak 5: Undergang Rophus

Sveio kommune fremmet i forrige styringsgruppemøte et ønske om å omdisponere midler fra undergang på Rophus til krysstiltak på Ekrene. Se sak 4 i referatet fra forrige styringsgruppemøte, hvor det ble referatført følgende konklusjon:

«Konklusjon: Saken tas til orientering. Styringsgruppen ber om å få et notat til neste møte, som beskriver styringsgruppens handlingsrom til å eventuelt omdisponere midler fra Rophus til andre tiltak i Sveio. Det er også ønskelig at Vestland fylkeskommune som vegeier gjør en vurdering av en slik eventuell omdisponering av midler. Styringsgruppen uttrykte skepsis til å omdisponere midler.»

Bakgrunn og historikk

Utbedring av Fv47 mellom Haugesund og Haukås i Sveio var omtalt som prosjekt i Haugalandspakken allerede i stortingsproposisjonen i 2007. Dette ble så definert til prosjektet Fagerheim-Ekrene som ble planlagt gjennom Haugalandspakken. Reguleringsplanen for vegtiltaket ble vedtatt i Sveio i 2019 og Haugesund i 2021.

I 2020 gjennomgikk Haugalandspakken en betydelig kuttprosess for å tilpasse prosjektporteføljen til tilgjengelige midler. I denne kuttprosessen var det behov for å kutte om lag 2/3 av prosjektkostnadene i pakken. Kuttprosessen gikk gjennom flere møter i styringsgruppen i 2020, men det lot seg ikke gjøre å få konsensus i styringsgruppa om hvilken utbyggingsetappe av Fv47 som skulle prioriteres.

I S3-2020, i juli 2020, stemte styringsgruppen over alternativene. Partene i styringsgruppen ble ikke enige om delstrekningen Fagerheim-Førland eller delstrekningen Ekrene-Vikse skulle prioriteres og saken ble dermed løftet til fylkestingene i Rogaland og Vestland for endelig avgjørelse. Sveio kommune ba i styringsgruppemøtet om at følgende ble protokollført i referatet:

- *Sveio mener at en utbedring av forholdene for myke trafikanter på Rophus er viktig å få gjennomført uavhengig av utbyggingsbeslutning på Fagerheim- Ekrene.*
- *Det presiseres at voteringen viser kommunenes primærsyn i saken, og at det skal vektlegges i det videre arbeidet med prioritering av prosjekter.*

Rogaland og Vestland fylkeskommuner behandlet saken om innretning av restporteføljen i Haugalandspakken i oktober 2020. Rogaland fylkeskommune ønsket å prioritere en videre utbygging av Fv47 sørfra Haugesund med prosjektet Fagerheim-Førland, men løftet samtidig inn trafiksikkerhetstiltaket på Rophus, i tråd med den ovennevnte protokolltilførselen fra Sveio kommune. Vestland fylkeskommune ønsket Ekrene-Vikse som utbyggingsprosjekt, men sa seg samtidig enig med Rogaland om at det er Rogaland fylkeskommune som til slutt har besluttende myndighet, blant annet på grunn av at Rogaland fylkeskommune er økonomisk garantist inn i Haugalandspakken.

Undergang på Rophus ble i denne prosessen i 2020 lagt inn med 15 millioner kroner (tilsvarende 19,3 millioner 2023-kr). Vestland fylkeskommune har nå prosjektert og klargjort utbyggingsprosjektet. I styringsgruppemøte S2-2023, i juni 2023, fikk styringsgruppen fremlagt en sak om at oppdatert kostnadsvurdering tilsa at det var behov for å øke rammen til 38,5 millioner 2023-kroner. Styringsgruppen konkluderte enstemmig med at det var ønskelig å øke rammen for å kunne gjennomføre prosjektet.

I S3-2023, i september 2023, orienterte Sveios ordfører om at Formannskapet i Sveio har signalisert ønske om å omdisponere midlene fra undergangen på Rophus til krysstiltak på Ekrene. Styringsgruppen i Haugalandspakken ytret seg samlet skeptiske til å omdisponere midler. De pekte blant annet på at det er brukt midler til å byggemodne prosjektet, at midlene er tildelt til et konkret prosjekt og ikke til en kommune til fri bruk innenfor denne kommunen, og at det er en historikk bak dette prosjektet med vedtak i fylkeskommunene. Styringsgruppen ba om en ny sak til kommende møte, som både inneholder Vestland fylkeskommunes faglige vurdering som vegeier, og en vurdering av styringsgruppens rent formelle handlingsrom til å eventuelt omdisponere i strid med fylkeskommunale vedtak.

Styringsgruppens handlingsrom

Den formelle styringen av Haugalandspakken er i St.prop 57 (2006-2007) *Om delvis bompengefinansiering av prosjekt og tiltak på Haugalandet i Rogaland og Hordaland* tildelt vegeierne. Det betyr at bompeng bruk på riksveg besluttet gjennom statens budsjettprosesser, mens bompeng bruk på fylkesveg besluttet gjennom de fylkeskommunale budsjettprosessene. Aktuelle utdrag om riksveg fra stortingsproposisjonen:

«Formålet med proposisjonen er i hovudsak å få heimel til å innføre bompengeinnkrevjing for å sikre eit finansieringsgrunnlag for utbygginga. Endelege prioriteringar og omfanget av statlege midlar skal vurderast i samband med Nasjonal transportplan for perioden 2010–2019 og seinare revisjonar med påfølgjande handlingsprogram og i samband med dei årlege budsjetta»

«I Statens vegvesen sitt handlingsprogram for perioden 2006–2009 er det lagt til grunn om lag 110 mill. kr av statlege midlar til prosjekt og tiltak i Haugalandspakka. Av dette er om lag 70 mill. kr av ramma til øvrige riksvegar og om lag 40 mill. kr av stamvegramma. Endeleg tildeling vil skje gjennom dei årlege budsjetta. Vidare prioriteringar og omfanget av statlege midlar skal vurderast i samband med Nasjonal transportplan for perioden 2010–2019 med seinare revisjonar og påfølgjande handlingsprogram.»

«Endelege prioriteringar og omfanget av statlege midlar skal vurderast i samband med Nasjonal transportplan for perioden 2010–2019 og seinare revisjonar med påfølgjande handlingsprogram og dei årlege budsjetta»

Angående bruk av bompenger på fylkesveg står det i stortingsproposisjonen følgende:

«Det er også aktuelt å gjennomføre prosjekt og tiltak på fylkesvegnettet. Det ligg føre ei prioriteringsliste for aktuelle fylkesvegprosjekt. Prioriteringane vil skje i dei årlege fylkesvegbudsjetta.»

Styringsgruppen er i samme proposisjon omtalt slik:

«Det er føresett at det blir oppretta ei samordningsgruppe med deltaking frå lokale og regionale organ på politisk nivå og ei administrativ koordineringsgruppe som får ein sentral plass i arbeidet med dei årlege budsjettprioriteringane før fylkeskommunal behandling.»

Med andre ord er Styringsgruppen i Haugalandspakken formelt sett et rådgivende organ, hvor de formelle og endelige økonomiske beslutningene gjøres gjennom vegeiernes budsjettprosesser.

Avslutningsvis bør det nevnes at i praksis har porteføljestylingen i Haugalandspakken skjedd i styringsgruppen, ut fra et konsensusprinsipp. At denne ene saken i 2020 ble løftet til fylkeskommunene for vedtak, er et unntak. Så langt sekretariatet er kjent med, er dette den eneste saken som har blitt løftet på denne måten.

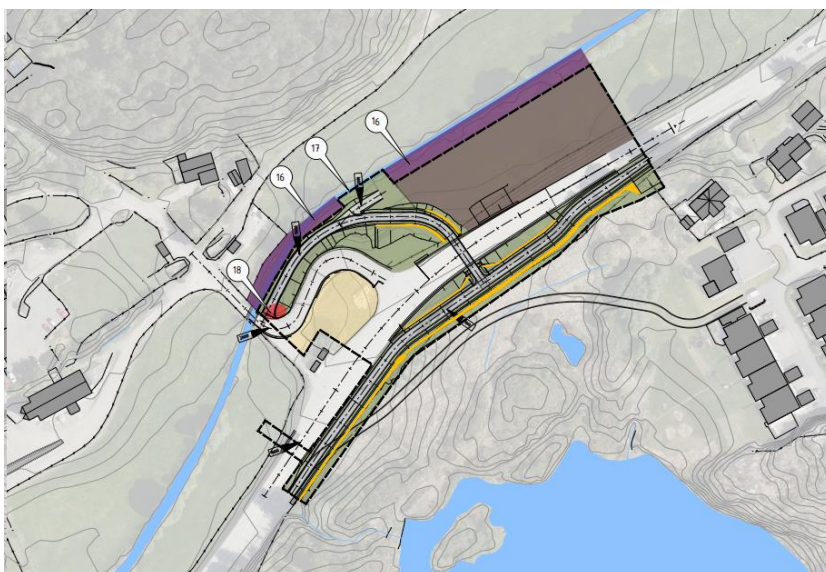
Vestland fylkeskommunes administrative vurdering av eventuell omdisponering

Det prosjekterte tiltaket ved Rophus ligg rett nord for grensa mellom Rogaland og Vestland. Like sør for hhv. Ekrene og Gullvegen. Sjå kartet nedanfor.

Undergangen ved Rophus er nå ferdig prosjektert, og er klar for utlysning. Det vil vere mogleg å bygge tiltaket i løpet av 2024. Det er no inngått avtale med grunneigar om avståing av grunn. Fylkeskommunen vurderer tiltaket med undergang ved Rophus som eit godt trafikktryggingstiltak for mjuke trafikantar som gir planfri kryssing til busshaldeplass.

Skissa nedanfor viser det prosjekterte tiltaket ved Rophus.

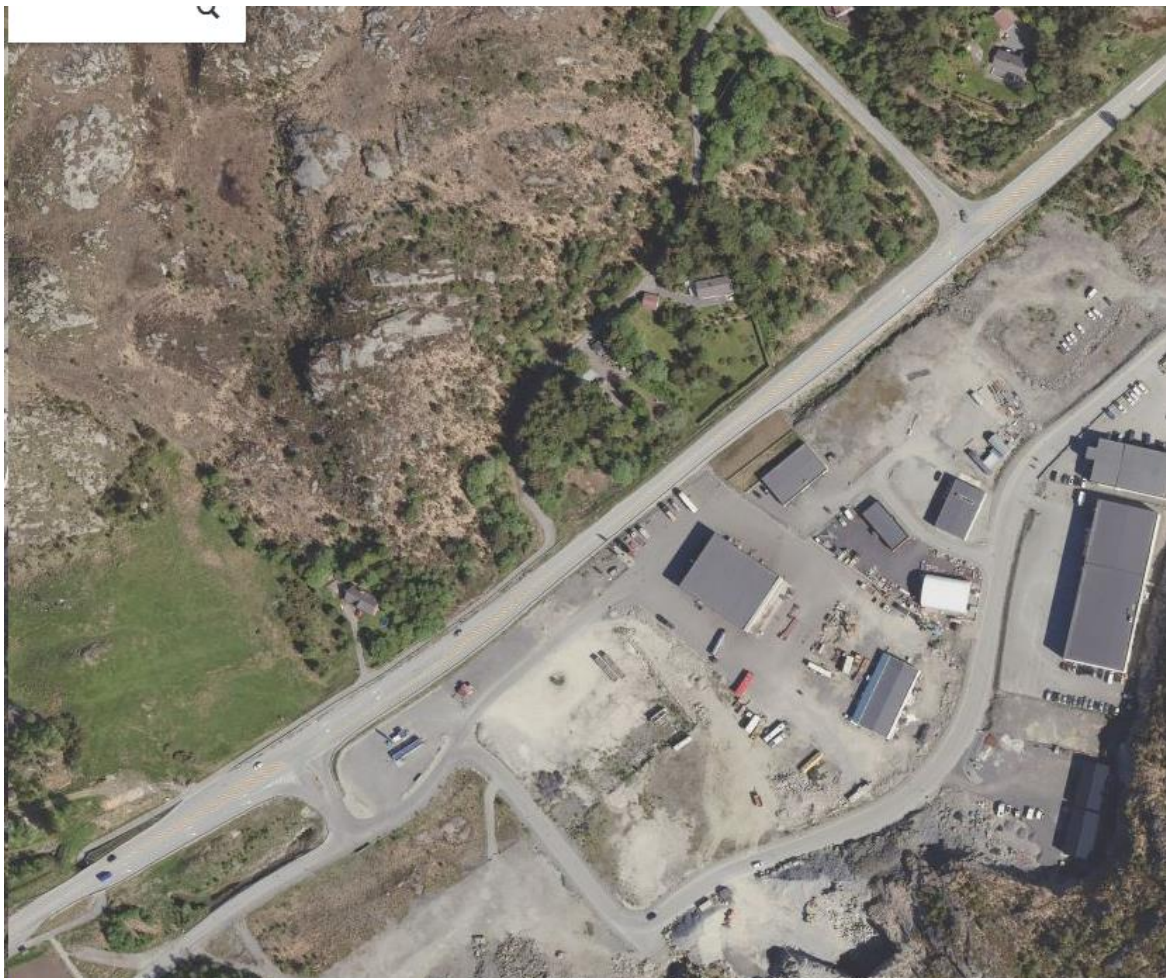
Sveio kommune har spilt inn et ynskje om å omdisponera midlane frå Rophus-tiltaket til å i staden byggje eit kryss til Ekrene, rett nord for Rophus. Under gis ein fagleg vurdering av denne mogleigheiten.

Vi viser til at Vestland fylkeskommune er i dialog med Sveio kommune om bruk av midlane i forlenga Haugalandspakke på 32 mill. kr. til tiltak i kommunen. Eit av dei aktuelle tiltaka kan vere nemnte kryss ved Ekrene.

Reguleringsplanen for fv. 47 Fagerheim-Ekrene legg opp til eit to-planskryss ved Ekrene. Planen er framleis gjeldande på Vestland-sida. Vestland fylkeskommune vil i likheit med Rogaland gå inn for ei enklare løysing på strekninga, og det er ikkje aktuelt å byggje etter vedteken plan.

Krysset ved Ekrene er eit fullkanalisert kryss, og det er ein undergang vest for krysset. Vestland fylkeskommune meiner krysset fungerer tilfredstillande i dag. Krysset med fv. 4980 Gullvegen manglar kanalisering inn frå nord, mens det har kanalisering for venstresvingefelt frå sør. Også dette krysset fungerer tilfredsstillande ut i frå dagens trafikksituasjon.

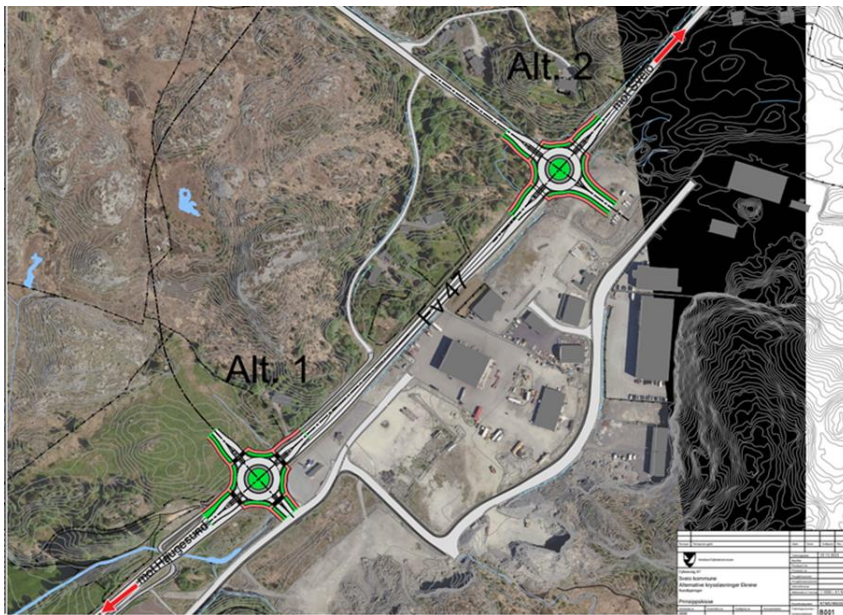
Utklippet under viser dei to kryssa.

Det ligg føre reguleringsplanar for bustadfelt på begge sider av vegen ved Ekrene. I den regulererte løysinga med to-planskryss blir sidevegane samla ved Ekrene.

Vestland fylkeskommune har førebels gjort ei grov skisse til løysingar ved Gullvegen/Ekrene med 3 alternativ:

1. Bygge Alt 1 som samlar dagens kryss til industriområdet på sørsida, og Gullvegen. Det må byggast ny arm på ca 700 meter omtrent der stipla linje går opp mot Gullvegen. Tilkomst til nytt bustadfelt kan leggest på denne armen. Busslomma i sørleg retning må sannsynlegvis flyttast.
2. Bygge to rundkjøringar, ei i kvart kryss. Rundkjøring i sør kan ha arm inn til nytt bustadfelt. Rundkjøring i nord kan ha ny arm inn til næringsområde. Busslomma i sør må flyttast.
3. Bygge avkjøringsfelt frå nord inn til Gullvegen. Ein har då to fullkanaliserte kryss som vil fungere greitt. Dette er det billegaste alternativet.

Ved rundkjøring må fartsgrensa endrast, inn til rundkjøringar skal det vere maks 60 km/t.

Dei to første løysingane vil krevje omregulering av gjeldande reguleringsplan for fv. 47. Førebels veldig grove overslag kan tilseie at ei omregulering vil kunne ta minst to år, og koste anslagsvis 3-5 mill. kr.

Regulering og bygging av kryssløysinga ved fv.47 ved Ekrene må etter Vestland fylkeskommune si meining takast innanfor dei 32 mill. kr. som er avsett til kryssutbetring og trafikksikkerheitstiltak i Sveio kommune. Det vidare planarbeidet må vurdere løysing innanfor avsette rammer.

Vestland fylkeskommune vurderer også at andre tiltak kan vere aktuelle for bruk av midlane i forlenga Haugalandspakke. Dette gjeld t.d kryss frå fv. 47 mot hhv. Sveio sentrum sør (belysning og mindre justering av overgangsfelt) samt kryss frå fv. 47 mot Sveio sentrum nord (ligg føre reguleringsplan for kanalisering av kryss). Vidare å etablere veglys på delstrekning på fv. 47 som manglar lys nordover mot Haukås.

Vestland fylkeskommunes konklusjon

Vestland fylkeskommune rår til at tiltaket ved Rophus vert bygd etter planen, og er klar til å lyse ut prosjektet. Tiltaket vil betre situasjonen for mjuke trafikantar, og det er lite effektiv bruk av offentlege midlar å prosjektere eit tiltak for så å flytte midlane over til eit anna prosjekt.

Vidare er fylkeskommunen i dialog med Sveio kommune om bruk av midlane som er avsette i forlenga Haugalandspakke.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet har en klar anbefaling om at undergangen på Rophus bør gjennomføres som planlagt. I denne vurderingen veier det tungt at Vestland fylkeskommune fortsatt vurderer at dette er et godt tiltak, men også en vurdering av historikken og styringsgruppens formelle handlingsrom. Prosjektet ble i sin tid tatt inn i porteføljen etter en fylkeskommunal prosess hvor prosjektporteføljen ble besluttet med et helhetlig perspektiv, og hvor det var Sveio kommunes eget ønske å ha nettopp dette prosjektet som en «plan B» dersom deres primærønske om Ekrene-Vikse ikke ble vedtatt. Haugalandspakken går nå mot slutten og Rophus-prosjektet er på det nærmeste byggemodent. Å eventuelt omdisponere midlene til et annet prosjekt vil både gi en relativt lang reguleringsperiode, men også økt usikkerhet knyttet til kostnadsbildet, all den tid det alternative tiltaket ikke er påbegynt planlagt enda.

Dersom styringsgruppen skulle ønske å flytte midlene fra Rophus til krysstiltak på Ekrene, vil sekretariatet særskilt påpeke følgende momenter:

- Det er formelt fylkeskommunene som vedtar bompengebrauk på fylkesveg, og ettersom dette er et fylkeskommunalt vedtatt prosjekt, er sekretariatet av den oppfatning at det er Vestland fylkeskommune som har beslutningsmyndighet til å endre sitt eget vedtak. Det er ikke gitt at dette vil kreve behandling helt opp til Fylkestinget i Vestland, men hvor og i hvilken form Vestland fylkeskommune behandler saken, må eventuelt være Vestland fylkeskommunes egen vurdering.
- Tiltaket fikk nylig økt ramme fra drøyt 19 millioner til 38,5 millioner, for å kunne gjennomføre akkurat dette tiltaket. Dersom styringsgruppen skulle ønske å omdisponere midlene til et annet prosjekt, faller argumentasjonen for denne rammeøkningen bort, og det vil være naturlig at styringsgruppen vurderer om det er en sum på 19 millioner (og ikke 38,5 millioner) som i så fall omdisponeres.

I tillegg til de 38,5 millionene til trafiksikkerhetstiltak på Rophus ligger det i vedtatt prosjektportefølje 32 millioner kroner til «Fv47 Kryssutbedring og trafiksikkerhetstiltak i Sveio kommune». Dette er midler som ble tatt inn i porteføljen da Haugalandspakken ble forlenget og prosjektporteføljen dermed kunne utvides. Potten er, etter ønske fra Sveio kommune, ikke konkretisert til enkelttiltak. Dette arbeidet må gjøres i samarbeid mellom Sveio kommune og Vestland fylkeskommune som vegeier, men som også Vestland fylkeskommune peker på, vil kryssutbedring på Ekrene kunne være et aktuelt tiltak å gjennomføre innenfor denne rammen dersom dette vurderes å ha høyere måloppnåelse enn andre aktuelle tiltak.

Saken er diskutert i administrativ koordineringsgruppe, hvor et klart flertall sa seg enig i anbefalingen om at prosjektet på Rophus bør bygges som forutsatt.

Forslag til konklusjon: Styringsgruppen forholder seg til vedtatt prosjektportefølje og ber om at prosjektet på Rophus gjennomføres som tidligere forutsatt.

Møtekalender 2024

Det foreslås å avholde fire styringsgruppemøter i Haugalandspakken i 2024. Det legges opp til å samordne møtene med styringsgruppemøtene i ny bypakke slik at disse kommer rett etter hverandre, med styringsgruppemøte i Haugalandspakken fra morgenen av og styringsgruppemøte i bypakke Haugesund og fastlands-Karmøy etter lunch. Det foreslås følgende datoer:

- Torsdag 7. mars
- Torsdag 30. mai
- Torsdag 19. september
- Torsdag 28. november

Forslag til konklusjon: Endelig møteplan for 2024 fastsettes i møtet

Eventuelt